

Lad alle meninger mødes her i frihed!

Taler

Andreas Olsen Hølaas

Dato

19 februar 1882

Sted

Kristiania

Omstendigheter

Fest i Kristiania Arbeidersamfund

1 Mine Damer og Herrer!

Som Formand for dette store Samfund er det mig en Glæde at ønske Dem velkomne til vort Møde i Aften.

5

Vi holder Fest idag og det en Glædesfest. Vort Samfund har atter tilbagelagt et Aar af sit Liv og stiger idag eller rettere steg for 2 Dage siden ind i en ny Fase af sin Udvikling fremad mod det Maal, det har sat sig; Kristiania

10

Arbeidersamfund, stiftet 17de Febr. 1864, gik den 17de Febr. 1882 ud af Barnealderen ind i den frie, freidige, lyse og stærke Ungdomsalder med de skønne Syner, de varme Længsler og de rige Forjættelser. Det fyldte 18de Aar skal være Kongens Myndighedsalder, heder det i en gammel Lov, og vi ved, at enhver Mand ved Indtrædelsen i sit 19de Aar begynder sit Selvstændighedsliv ogsaa efter den almindelige borgerlige Lovgivning.

15

Det Kuratel, som er paabudt for de nærmestfølgende 3 Aar, er ikke indført for at hindre den frie Udvikling, men fordi den 19-20aarige Mand forudsættes endnu at savne den fornødne Erfaring til i alle Forhold at kunne hævde sin Stilling blandt voxne, myndige Mænd. Jo bedre han anvender Barndomsaarene, jo mindre Støtte trænger han imidlertid af sin Kurator.

20

Og vort Samfund har anvendt sine Barndomsaar vel; det er stadig gaaet fremad, som i Alder, saa ogsaa, i Talrighed, Dygtighed, og jeg vil haabe, tillige i indre Styrke.

25

Dersom jeg kan tro et Par Blade af 2den eller kanske 10de Rang -, gives der vistnok enkelte, som ikke er tilfreds med vort Samfund. Skal vi tage Anstød af

det? Leve i Ængstelse for den Fremtid, som er i Vente? Jeg mener nei. Vi ved, at
30 ikke alle Mennesker er saa gode, som de burde være. Der har aldrig levet en
Mand, som er bleven paaagtet i Verden, uden at der har været en eller anden,
som har havt noget at sige paa ham. Vi faar finde os i Miskjendelse, den styrker
og staalsætter til Handling. Men en Ting har vi Ret til at kræve, at der ikke lyves
paa os.

35 Jeg siger dette, fordi jeg er vis paa, at enhver, som er her tilstede, og som kjender
vort Samfund og dets Virksomhed, er enig i, at den Mand, der under Navn af
"ældre og yngre Samfundsmedlemmer" i "Aftenposten" No. 33 A for iaar har
faaet trykt en Artikel om Samfundet, har overskredet Grændsen for det
40 tilladelige, naar han skildrer dette som en politisk Partiklub, der arbejder paa at
røve Folket dets Kristentro, indpode det socialistiske Anskuelser, reise Strid
mellem Arbeider og Arbeidsgiver, opdrage Medlemmer til Drukkenbolte og
mere af den Slags. Mine Damer og Herrer! "Aftenpostens" høitærede Redaktør,
som har optaget Artikelen i sit Blad, er Medlem af vort Samfund, og
45 Medlemskab forpligter. Vi skal bære over med ham og tilgive ham.

Vort Samfund har været saa heldigt at faa en Mængde nye Medlemmer i de
sidste 3-4 Uger; de tælles i Hundreder, lad os sige 16. En og anden er der maaske
blandt de nyindmeldte, som er kommen her for at faa Andel i den Kapital,
50 Samfundet gennem de forløbne 18 Aar har opsamlet, og som er nedlagt i vort
Hus her. Vi, som har været Medlemmer gennem Aarrækker, har ment, at vi eier
hver en Part i Samfundshuset, saa en 20 Kr., eller mere; nu har vi faaet,
Medeiere, som indskrænker vor Andel til kanske 12 Kr. Vi bærer gjerne dette
Tab; jeg er vis paa, at de allerfleste, som har indmeldt sig, har gjort det, drevne af
55 Samfundsand, af Kjærlighed til Samfunds- og Selvhjælpstankerne, til Friheds-
og Selvstændighedsideerne.

I ethvert Fald, de nye Medlemmer skal være velkomne iblandt os, saafremt de er
komne her for at deltage i Samfundslivet. Der kan være Feil ved Samfundet,
60 saadant som det har været, og de Feil, som er, skal vi hjælpe hverandre med at
rette paa, alle efter bedste Evne, liberale og reaktionære, unge og gamle, rige og
fattige, troende og ikketroende, Afholdsmænd og maadeholdne,
Selvhjælpsmænd og Socialister. Og gjør vi det, gjør vi alle vor Pligt, skal Tiden
vise, at de, som har arbeidet ærligst og aabnet Menneskeanden det frieste Rum
65 for fri Virksomhed til fælles Vel, til syvende og sidst skal gaa af med Seiren til
Kristiania Arbeidersamfunds, til alle norske Arbeidersamfunds og til det store

Samfunds Trivsel og Væxt. Lad alle Meninger mødes her i Frihed!

70 Lad os haabe, at den Tid aldrig kommer, da Ordet ikke længere er frit her i vort Samfund!

Jeg opfordrer Dem, mine Damer og Herrer, til med mig at udraabe et Leve for Tolerancen, Taalsomheden, Fordrageligheden inden Kristiania

75 Arbeidersamfund. Den leve!

80

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/lad-alle-meninger-modes-her-i-frihed>

85

90

95

100

105